

SPIS TREŚCI

Wstęp: Ocalone z kresowej Atlantydy	5
Jak powieść szkatułkowa 8 • Fotografie mówią 10 • Polemiczny pazur 13 • Jeszcze dużo pracy 14	
Rozdział I: Ołyka – wołyńska stolica Radziwiłłów	17
„W księżde nieśmiertelnych” 17 • Ołyccy ordynaci 21 • Kolegiata ołycka 23), Książę Karol, Radziwiłł i baron Münchhausen – fantasty, prekursorzy purnonsensu 26 • Realizm polityczny Janusza Franciszka Radziwiłła 30 • Spór o wartość intelektualną „historii alternatywnej” 32 • Ołycki leśnik i hreczkosiej 39 • Wołyńskie centrum uciekinierów 44 • Sowiecka okupacja Ołyki 49 • W cieniu Radziwiłłów – ołyccy samorządowcy i przedsiębiorcy 51 • Zygmunt i Jan Czerwiński – ojciec i syn 55 • Rodzina Wirpszów 58 • Niemiecka okupacja Ołyki 62 • „Taborycy” z Ołyki 63 • Cmentarz w Ołyce 66 • Ołyka odcięta od Polski 69)	
Rozdział II: Nieśwież – Radziwiłłowska „mała Warszawa”	71
Śięganie po cudze czy wspólne dziedzictwo? 74 • Wyjątkowość Radziwiłłów 76 • Nieświescy ordynaci 77 • „Sierotka” i „Rybeńko” 77 • Czas wystawnych fajerwerków oraz pożogi wojennej 80 • Markiza Maria Dorota Castellane 82 • Kult Syrokomli 84 • Julian Fałat w Nieświeżu 86 • „Nie siedź w kącie, bo nie znajdą cię” 89 • Fałat – reporter myśliwskiej eskapady 93 • Barbarzyńskie zabawy 95 • „To nie sztuka zabić kruka” 99 • Ostatni ordynat na Nieświeżu 101 • Piotr Jaroszewicz: mrok – blask – śmierć w torturach 103 • Kontrowersje wokół pochodzenia i roli w historii Polski 106 • Pomruk nadciągającej burzy ze Wschodu 112 • Ucieczka na Polesie 113 • Brama powitalna w Bereźnem 115 • Na syberyjskiej katordze 121 • Lenino – Monte Cassino, Alojzy Sroga – Melchior Wańkowicz 123 • Wańkowicz i Konarski – twórcy legendy Monte Cassino 130 • „Czerwone maki zakwitły w nocy” 132 • „Ballada o Pierwszym Batalionie” Lucjana Szenwalda 134 • Spotkanie w Soczewce 139 • Wybór życiowy Wandy Wasilewskiej 142 • „Dwa kilometry za daleko” 144 • „Spowiedź” Piotra Jaroszewicza 145 • Rzetelność Anne Applebaum 147 • Państwowe Gimnazjum im. Władysława Syrokomli 154 • Pomnik Niepodległości 157 • Saga rodu Kiewliczów 160 • Burbowie i Zmaczyńscy 164 • Stowarzyszenie Nieświeżan i Przyjaciół 27 Pułku Ułanów im. Króla Stefana Batorego 169)	
Rozdział III: Klewań – kolebka Czartoryskich	173
Książę Adam i księżna Izabela – niedoszła para królewska 174 • Na salonach i w sypialniach Europy 178 • Matka Spartanka 181 • „Ojczyzno! Nie mogłam Ciebie obronić, niechaj przynajmniej Cię uwiecznić” 182 • Mezalians Konstantego Czartoryskiego 185 • Koniec epoki Czartoryskich w Klewaniu 187 • W II Rzeczypospolitej 190 • Klewań – Miasto 191 • Klewań – Osiedle 192 • Edward Radomski – klewański Dzierżon 193 • Animatorzy pszczelarstwa w PRL 198 • Humeniukowie i Pawlikowscy 199 • Klewań – Letnisko 204 • Uciekinier z drewnianą protezą 209 • Z Ostroga przez Klewań i Łuck do Warszawy 215 • Autor bestsellerów 217 • Nad grobem ojca, Rosjanina 219 • „Największe manewry świata” 220 • 202 Batalion na zamku Czartoryskich 221 • Odyseja Marii i Jana Żukowskich – z Niespodzianki do Leszczyn 228 • Droga na zachód 231 • Czas zemsty i wyrównywania krzywd 232 • „Tam już nie ma Polski” – próba powrotu na Wołyń 235 • Klewańczycy po wojnie 239 • Skwierzyński animator kultury 240)	
Rozdział IV: Lida – miasto lotników	(243)
Lotnisko wojskowe w Lidzie i lidzcy mistrzowie pilotażu 248 • Cmentarze w Lidzie 259 • Mogiła księży na cmentarzu na Słobódce 261 • Państwowe Gimnazjum im. Hetmana Karola Chodkiewicza 263 • Charyzmatyczny katecheta 265 • Spółka Autobusowa „Lidzianka” 267 • W kręgu wspomnień Jerzego Putramenta 271 • Dwa oblicza Jerzego Putramenta: między złośliwością a wspaniałomyślnością 276 • Strajk w „Ardalu” 279 • Nostalgia i mitobiografia Aleksandra Jurewicz 282 • Dzieciństwo po Jałcie 284 • „Prawdziwa ballada o miłości” 291 • „Życie i liryka” 293 • „Za jej Poli Raksy twarz, każdy by się zabił” 294 • Kijowianka Maria Kaniewska 298 • Ponad progiem przeciętności 302 • Witold Stasiewicz – kreator Akademii Medycznej w Białymstoku 309 • Iwanowscy 314 • Ekspatriacja rodziny Zwierków 316 • Kominczowie 320 • Sztandary w piecu 322 • Michotkowie – „oczy pełne łez”	
Bibliografia	330
Indeks nazwisk	333